

Reykjavíkurborg

Alþingi
Umhverfis- og samgöngunefnd Alþingis
Alþingi við Austuvöll
101 Reykjavík

Reykjavík 15. nóvember 2023

Efni: Umsögn Reykjavíkurborgar um frumvarp til laga um tímabundnar undanþágur frá skipulags- og byggingarlöggjöf og skipulagi, 314. mál.ö

Reykjavíkurborg vísar til umsagnar sem borgin gerði við frumvarpið þegar það var lagt fram á vörþingi 2023. Umsögnina er að finna á eftirfarandi slóð <https://www.althingi.is/altext/erindi/153/153-4779.pdf>, auk þess sem henni hefur verið bætt við hér neðst í skjalið. Eins og fram kom þar var borgin ásamt fleirum kölluð til á vormánuðum með stuttum fyrirvara til að undirbúa frumvarpið þar sem bregðast þyrfti við bráðum vanda í húsnæðismálum umsækjenda um alþjóðlega vernd. Lýst var mikilli neyð og að illa færi ef ekki yrði brugðist við með hraði en frumvarpið var þó ekki afgreitt á vörþinginu. Reykjavíkurborgar ítrekar fyrri umsögn en vill henni til viðbótar koma eftirfarandi athugasemdum á framfæri:

Nú hálfu ári síðar er frumvarpið komið aftur fram nánast óbreytt. Reykjavíkurborg telur miður að nær ekkert tillit virðist hafa verið tekið til athugasemda, hvorki frá Reykjavíkurborg né öðrum sveitarfélögum eða samtökum þeirra. Þá er einnig miður að ekki sé nánar fjallað um það sem fram kom í fyrri samráði þingsins í greinargerð með frumvarpinu. Gagnlegt hefði verið að sjá umfjöllun með rökstuddri afstöðu til fram kominna athugasemda. Þannig lægi alla vega ljóst fyrir að athugasemdir hefðu verið yfirfarnar jafnvel þó ákveðið hefði verið að taka ekki tillit til þeirra.

Þá hefði einnig mátt fjalla nánar í greinargerð um samhengi þessarar tillögu til úrlausnar til bráðabirgða við hvernig leysa eigi húsnæðisvanda umsækjenda um alþjóðlega vernd til lengri tíma. Reykjavíkurborg setti þá athugasemd fram á fundi með umhverfis- og samgöngunefnd sl. vor og að mati borgarinnar væri slík umfjöllun til þess fallin að auka traust sveitarfélaga á því að hér væri sannarlega um tímabundna lausn að ræða en ekki eitthvað sem festast muni í sessi eins og mörg sveitarfélög hafa áhyggjur af.

Í greinargerð er aðeins fjallað um þann vanda sem við blasir og frumvarpinu er ætlað að leysa til skemmri tíma og segir:

Samkvæmt nýjustu greiningu Vinnumálastofnunar má gera ráð fyrir að bæta þurfi við húsnæði fyrir um 460 manns í hverjum mánuði á þessu ári eða fyrir um 100–150 manns á tíu daga fresti. Samkvæmt spá Vinnumálastofnunar var gert ráð fyrir að 1. apríl 2023 mundi stjórnvöld þurfa að hafa yfir að ráða húsnæði fyrir 2.425 manns miðað við 80% nýtingu húsnæðis og 1.960 manns miðað við 90% nýtingu og að húsnæðisþörfin mundi aukast jafnt og þétt yfir árið. Að óbreyttu mætti því gera ráð fyrir að 1. desember 2023 yrði þörf á húsnæði fyrir 5.852 manns miðað við 80% nýtingu húsnæðis eða 5.565 manns miðað við 90% nýtingu.

Umhverfis- og skipulagssvið
Borgartún 12-14, 105 Reykjavík
Sími 411 1111
Netfang: usk@reykjavik.is

Hér er vísað í spá Vinnumálastofnunar og hefði verið afar gagnlegt að sjá hverjar urðu rauntölur fyrir 1. apríl og hvernig uppfærð spá lítur út.

Í greinargerð með fyrirbyggjandi frumvarpi er vísað til þess að samráð hafi verið haft við ýmsa aðila þar á meðal Reykjavíkurborg við samningu frumvarpsins og tillit tekið til þeirra athugasemda sem þar komu fram. Reykjavíkurborg telur rétt að taka fram að ekki var tekið tillit til allra athugasemda borgarinnar, svo sem ábendinga um að koma þyrfti fram með skýrari hætti nákvæmlega hvaða ákvæðum skipulags-, mannvirkja- og hollustuháttalaga væri verið að veita undanþágu frá

Í mati á áhrifum frumvarpsins er fjallað um fjárhagsleg áhrif á ríkissjóð og segir að engin bein fjárhagsleg áhrif verði af frumvarpinu. Reykjavíkurborg vill af því tilefni vísa til fyrri athugasemda sem og athugasemda SSH frá því frumvarpið var lagt fram á Alþingi sl. vor en þar segir meðal annars:

Það er því ljóst að með frumvarpinu er lagt til að veittar verði tímabundnar heimildir til að staðsetja húsnæði á svæðum þar sem stefnumörkun sveitarfélaga, í aðal-, hverfis- og/eða deiliskipulagi, hefur ekki gert ráð fyrir landnotkun fyrir íbúðir, en íbúðasvæði þurfa að uppfylla ýmis ákvæði sem varða umhverfi íbúa. aðbúnað og öryggi, sér í lagi fyrir börn og aðra viðkvæma hópa og óvarða vegfarendur.

Tímabundin heimild fyrir búsetu á atvinnusvæðum getur því falið í sér búsetu í umhverfi sem var hvorki skipulagt né hannað með slíkt í huga. Sveitarfélög geta því þurft að ráðast í úrbætur í umhverfi húsa og gatna, utan lóðamarka þess húsnæðis sem úrræðið er ætlað, til að bæta öryggi þeirra sem koma til með að búa í tímabundnum búsetuúrræðum, til dæmis úrbætur í stíga- og gatnakerfi, endurhönnun gatnamóta og breytingar á ljósastýringu, auk annars ófyrirséðs kostnaðar sem er ekki í fjárhagsáætlunum sveitarfélaganna. Til að bregðast við ófyrirséðum kostnaði sveitarfélaga vegna m.a. öryggisúrbóta í bæjarrýmum þarf að fylgja fjármagn þeim verkefnum og tekjutapi sem frumvarpið leggur á herðar sveitarfélögunum.

[áminning: afrit sent á nefnd og til ráðuneytis: althingi@reykjavik.is](mailto:althingi@reykjavik.is)

f.h. umhverfis- og skipulagssviðs,

[Starfsmaður], lögfræðingur